

Motion till riksdagen 2025/26:3746

av **Niels Paarup-Petersen m.fl. (C)**

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2026 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning enligt förslaget i tabellen i motionen.

Motivering

Utbildning är en grundsten för vårt demokratiska samhälle. Den kunskap och de förmågor som förmedlas i skolan och den högre utbildningen är helt avgörande – såväl för individens livsresa som för samhället i stort och Sveriges konkurrenskraft. Grunden för livsresor byggs genom kunskap, bildning, förmågor och rättigheter. Varje elev och student har rätt till en utbildning av hög kvalitet. En utbildning som stärker individens möjligheter i samhället, ökar den personliga friheten och leder till jobb.

För Centerpartiet är det en självklarhet att utbildningen ska hålla hög kvalitet, från förskolan och ända upp till universitets- och forskarnivå – oavsett var i landet vi bor. Det svenska utbildningssystemet behöver svara upp mot efterfrågan på kompetent arbetskraft, möjliggöra för klassresor och präglas av ett starkt bildningsideal. Utbildningsväsendet behöver i högre grad än i dag samverka med samhälle och näringsliv så att alla utbildningar blir mer verklighetsnära och relevanta för arbetsmarknaden.

En skola som ger elever i hela landet chansen att lyckas

Svensk skola står i dag för stora utmaningar. Skolresultaten skiljer sig kraftigt mellan olika delar av landet. Elever i städer och innerstadsområden klarar sig generellt sett mycket bättre än elever i glesbygdskommuner och framförallt bättre än i många utsatta områden. Enligt Timss, som mäter elevers kunskaper i matematik och naturvetenskap,

kan det skilja uppemot två års inlärn timer mellan elever i storstadsområden och elever i glesbygd. För flera utanförskapsområden kan det skilja uppemot fyra år.

År 2025 lämnade närmare 20 000 elever grundskolan utan behörighet till gymnasiet. Det motsvarar cirka var sjätte elev, vilket är unikt ur ett internationellt perspektiv. Andelen är högre i glesbygdskommuner och i utsatta områden. Sverige har tio gånger fler elever som lämnar grundskolan utan behörighet än Norge och Danmark, vars Pisaresultat är i nivå med Sveriges. Dessutom lämnar var femte elev gymnasiet med ofullständiga betyg. Detta får ödesdigra konsekvenser för den enskilda eleven, men även för samhället i stort. Det motverkar klassresor, ökar utanförskapet och hindrar företag från att växa. Det är inte värdigt ett land som Sverige.

Centerpartiet vill bygga en skola som ger varje elev chansen att lyckas utifrån sin egen förmåga. En skola som kompenserar för ojämlikheter och skapar möjligheter till klassresor. För Centerpartiet måste svensk skolpolitik utgå från eleverna och deras förutsättningar. I Sverige har vi alldeles för länge försvarat ett skolsystem som inte sett till elevernas bästa. Konsekvenserna har blivit en utslagning, som helt i onödan kastat hundratusentals barn och unga i utanförskap. Det svenska skolsystemet måste göras om i grunden. Vi kan inte längre ha en skola som fungerar som en utslagningsmaskin. Vi behöver bygga en skola som ser till varje elevs förutsättningar och ger dem chansen att lyckas oavsett var i landet de bor.

Förskola

Förskolan lägger grunden för livslångt lärande. Genom att tidigt nå fler barn, ökar möjligheterna att ge alla barn likvärdiga chanser till en bra skolgång. De barn som gynnas mest av en god förskola är de barn som har de svåraste förutsättningarna, som barn från socioekonomiskt utsatta eller nyanlända familjer. Samtidigt är det dessa barn som förskolan ofta inte når ut till. Centerpartiet vill att fler barn ska få möjlighet att delta i förskoleverksamheten. Centerpartiet vill därför erbjuda en plats tidigt för fler barn, oberoende av om föräldrarna arbetar eller inte.

Bristen på förskollärare är ett hinder för att kunna utöka förskoleverksamheten. För att höja kvaliteten i förskolan vill vi stärka yrkesstatus, arbetsvillkor och utbildning för förskolans personal genom ett brett kompetenslyft. Vi vill se karriärtjänster och att kompetensutvecklingsgarantin även ska gälla för pedagoger i förskolan. För att stärka barnskötarrollen ytterligare vill Centerpartiet, på sikt, införa en skyddad yrkestitel för barnskötare och se en standardisering av grundutbildning för barnskötare. Det måste också bli lättare för barnskötare att vidareutbilda sig till förskollärare under tiden de arbetar i förskolan. Här behöver staten ta ett tydligare ansvar. Skolverket behöver se över hur man ytterligare kan möta kompetensbristen genom fler utbildningsplatser och för att få fler obehöriga pedagoger att nå en examen, exempelvis genom de pedagogiska utbildningarna (VAL, ULV och KPU). För att säkerställa nyexaminerade förskollärare i hela landet behöver lärcentrum utvecklas.

Grund- och gymnasieskola

Svensk skola fungerar överlag bra. Eleverna presterar exempelvis bättre än OECD-snittet i kunskapsmätningen Pisa och möjligheten till en trygg och bra skolgång är god i stora delar av landet. Men det finns också utmaningar som måste tas tag i. Det handlar

bland annat om att många elever går ut grundskolan utan behörighet och således stängs ute från vidare studier, att lärarna är för få och inte ges tillräckliga förutsättningar att undervisa, att många barn och unga i skolan mår dåligt och kämpar med psykisk ohälsa och att villkoren mellan kommunala och fristående huvudmän är för ojämlika.

Utradera de geografiska orättvisorna

Alla elever har rätt till en likvärdig skola av hög kvalitet oavsett var i landet man bor. Dagens svenska skola är dock inte en skola för alla. Var i landet man bor spelar stor roll för ens förutsättningar att klara skolan. Sett till andelen elever som inte kommer in på gymnasiet är andelen mycket högre i glesbygd och i utsatta områden än i städer och pendlingskommuner nära en större stad. Även resultaten i de nationella proven är betydligt lägre i glesbygdskommuner och utsatta områden än i övriga delar av landet.

De geografiska orättvisor som vi i dag ser skär genom svensk skola och klyver samhället mitt itu. Skillnader som grundar sig på postnummer drabbar såväl den enskilda människan som samhället i stort. Elever som inte får det stöd från skolan de behöver får sämre möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden, att delta fullt ut i samhället och att ordna egen stadigvarande försörjning. Möjligheterna till livsresor begränsas och människor riskerar att hamna i ett livslångt utanförskap. Konsekvenserna är även stora för samhället i stort. Utanförskapet riskerar att öka, företag får svårare att hitta kompetent arbetskraft, polariseringen cementeras och det blir svårare att hålla ihop samhället. Redan i dag får fler personer ekonomiskt stöd i glesbygd och i utsatta områden jämfört med övriga delar av landet och skolan har under de senaste decennierna inte lyckats vända trenden. Det är inte värdigt ett land som Sverige och det är ett otroligt svek mot de personer som drabbas.

Satsa på lärarna

För att kunna utradera de geografiska orättvisorna i skolan måste vi satsa på lärarna. Endast 6 av 10 lärare är behöriga på landsbygden, medan 8 av 10 är behöriga i de större städerna. Då forskning visar att lärares behörighet har stor betydelse för elevernas förutsättningar att klara skolan är det helt avgörande att de geografiska skillnaderna när det kommer till lärarnas behörighet utraderas. Centerpartiet vill att om tio år ska det inte vara möjligt att jobba i skolan utan behörighet. För att komma dit satsar vi på att lärare som är obehöriga ska vidareutbilda sig och komplettera sin behörighet. Vårt förslag är att staten ska stå för uppemot 100 000 kronor av de kostnadshöjningar som åläggs huvudmannen när obehöriga lärare vidareutbildas. Det kan handla om vikariekostnader, ersättning för nedsatt arbetstid och betald ledighet vid examination. Utöver detta satsar vi även på att lärarutbildningen ska nå hela landet. Med vårt förslag kommer vi kunna finansiera femtio nya lärcentrum på landsbygden. Vi vet att geografisk närhet till lärarutbildningen spelar en avgörande roll för om lärarna ska stanna kvar på landsbygden och vilja arbeta där.

Ge fler chans att plugga vidare

För att utradera de geografiska orättvisorna behöver vi även ge de elever som inte når godkänt i samtliga ämnena en chans att plugga vidare. I dag slås cirka 20 000 elever ut i skolan på grund av vårt betygssystem. Skillnaderna är mycket stora beroende på var i landet man bor. Centerpartiet vill ta bort den skarpa godkäntgränsen i grundskolan så att

även de som har fått F ska ha möjlighet att, med sina övriga betyg som grund eller genom yrkesprov, söka sig vidare till gymnasiets yrkesprogram. Dessutom vill vi öka stödinsatserna till gymnasiets yrkesprogram för att säkra uppemot 10 000 nya platser och ge möjlighet till ökat stöd. I sammanhanget handlar det bland annat om kompetenslyft för lärare och rektorer inom NPF och om elever med särskilda behov.

Reformera friskolesystemet

Vi vill se ett skolpengssystem som bättre tar hänsyn till skolors olika ansvar och elevers behov, där kommuner ersätts för deras faktiska kostnader, som att se till att alla barn får en utbildning och att upprätthålla driften av små skolor. Oseriösa huvudmän som inte lever upp till skollagens krav underminerar välfärdens legitimitet och berövar eleverna på deras skolgång. Friskolesystemet måste därför reformeras i sin helhet. Vi behöver ställa tydliga krav på skolhuvudmännen. Skolan är inte vilken verksamhet som helst. Våra gemensamma skattepengar ska gå till elevernas undervisning och enbart till seriösa och långsiktiga aktörer som bedriver utbildning utifrån skolans kunskaps- och demokratiuppdrag. Till skolor som anställer behöriga lärare och vill ge elever en god utbildning och som är villiga att stötta elever i deras livsresor.

Ge elever stöd för att nå kunskapsmålen

Förmågan att läsa, skriva och tala svenska är nyckeln till kunskap och till det svenska samhället. Det skapar förutsättningar för livsresor. För Centerpartiet är det viktigt att varje elev möts av höga förväntningar och ges stöd för att kunna nå kunskapsmålen och förverkliga sina drömmar. Det är utifrån elevernas förutsättningar och behov som skolans verksamhet ska utformas. Alla barn ska få chans till en god skolgång alldeles oavsett var i landet man bor. Elevernas kunskaper ska höjas genom hela utbildnings-systemet. Det är avgörande för att motverka ett växande utanförskap.

Stärkt och utbyggd elevhälsa

Vi vill se en stärkt och utbyggd elevhälsa som arbetar förebyggande. Fram till och med 2013/14 var omkring 10 procent av 11-åringarna stressade av skolarbetet. Efter det har andelen gradvis ökat till 29 procent bland flickorna och 20 procent bland pojkarna 2021/22. Parallellt med detta har elevernas psykiska ohälsa försämrats kraftigt. En fungerande och tillgänglig elevhälsa är en viktig del för att förbättra ungdomars hälsa och välbefinnande men också se till att eleverna får den stöttning de är i behov av. Centerpartiet satsar på fler elevhälsosamtal i högstadiet och gymnasiet, motsvarande 200 miljoner kronor årligen. Satsningen innebär att varje elev kommer få ett ytterligare elevhälsosamtal per termin.

Gymnasieskolan – en arena där elever lär för livet

Gymnasieskolan ska vara en arena där elever lär för livet, i en miljö som är anpassad efter varje individs behov och förutsättningar. Därför är kopplingen mellan gymnasiet och arbetsmarknaden central, oavsett om du läser ett högskoleförberedande eller yrkesförberedande program. Olika vägar till arbete och studier behöver stärkas. Till gymnasiet är det en hög andel elever, jämfört med grundskolan, som aktivt väljer skola. För att kunna höja kvaliteten, erbjuda ett brett utbud av gymnasieprogram och möta arbetsmarknadens efterfrågan behöver samverkan mellan kommunerna stärkas. Det

finns en stor efterfrågan på yrkesutbildade från näringslivet, samtidigt som just eleverna väljer yrkesutbildningar i allt lägre utsträckning. Det är ett problem. Yrkes- och lärlingsutbildningarna är viktiga för tillväxten. Det gäller inte minst för de små och medelstora företagen som ofta saknar kompetent arbetskraft. För att öka statusen måste utbildningarna vara av hög kvalitet. De ska vara relevanta, verklighetsnära och leda till jobb. Företag som är potentiella arbetsgivare ska vara en drivande kraft i genomförandet av utbildningen.

Trygghet och studiero

Eleverna måste kunna lita på att de är trygga i skolan. Skolinspektionens granskning av trygghet och studiero visar att den upplevda tryggheten i skolan har minskat de senaste tio åren. I dag uppger mer än hälften av eleverna att andra elever stör ordningen i klassrummet. Såväl lärare som elever får även utstå kränkningar och hot. Särskilt flickor är extra utsatta då de oftare än pojkar känner sig otrygga och upplever bristande studiero. Det är oacceptabelt. För att skapa mer studiero och trygghet i skolan vill Centerpartiet stärka lärarens position i klassrummet, ge bättre möjligheter att agera mot stökiga elever och stärka inspektionerna av de skolor där tryggheten brister. För att stärka tryggheten behöver vi också se till att det finns en väg att få hjälp när skolan själv inte agerar. Centerpartiet vill därför införa en visselblåsarfunktion hos Skolinspektionen och satsar fem miljoner därefter.

Fler lärare genom att locka studenter från andra professioner

Trots minskade elevkullar är behovet av fler lärare mycket högt. Förbättrade villkor för lärare är centralt för att fler studenter ska söka sig till läraryrket. I dag är söktrycket till lärarutbildningarna alldeles för lågt. För att öka attraktiviteten behöver kvaliteten på lärarutbildningarna höjas och studenter som valt andra utbildningar lockas över till dem. Ett särskilt program, Teach for Sweden, bedrivs i dag för att i liten skala locka toppstudenter att komplettera sin utbildning med en lärarutbildning. Centerpartiet vill mer än fördubbla omfattningen på dessa initiativ för att råda bot på bristen på kvalificerade lärare.

Branschskolor

För att kunna tillgodose vissa smala branschers skriande behov av kompetent arbetskraft vill Centerpartiet återinrätta branschskolorna. Dessa skolor bör utvecklas i nära samarbete med branschen och samla olika specialyrkesutbildningar under ett och samma tak. Vi ser i dag att det finns vissa branscher som skriker efter kompetent arbetskraft, men där det idag saknas människor att anställa, såsom exempelvis energibranschen. Bara de närmaste två till tre åren förväntar energibranschen att så många som 8 000 tekniker och ingenjörer behöver rekryteras. Vi vill att regeringen ska återinföra branschskolorna, särskilt inom de sektorer där kompetensbristen är som störst.

Vuxenutbildning

Våra yrkesliv blir längre. För att fler ska kunna och vilja arbeta längre tid måste det bli lättare att byta karriär senare i livet. Vi vill ha en vuxenutbildning som gör det lätt för människor att läsa in behörighet till yrkeshögskola och högskola. Det ska även vara lättare att komplettera sina studier eller satsa på yrkesinriktade utbildningar senare i yrkeslivet. Yrkesutbildningarna passar både för personer som precis gått ut gymnasiet och för dem som vill komplettera sin tidigare utbildning efter att ha arbetat i många år. Utbildningarna utvecklas i samarbete med näringslivet och är anpassade efter de behov som finns på arbetsmarknaden. Många får jobb kort tid efter utbildningen.

Det måste bli lättare att byta spår under sitt arbetsliv. Vi vill att yrkeshögskolan byggs ut i hela landet och antalet korta kurser blir fler. För dem som läst ett högskoleförberedande program i gymnasieskolan måste det bli lättare att läsa in behörighet till yrkeshögskolan. Fler måste också få tillgång till yrkesinriktade kurser, för att kunna komplettera en tidigare utbildning. Det är viktigt med utökat antal platser på yrkesvux så att fler kan studera, och att utbildningarna i större utsträckning utformas tillsammans med näringslivet. Utbildningarna måste också ges längre planeringsförutsättningar och antagningsreglerna ses över. Ett gemensamt antagningssystem behöver tas fram för yrkeshögskolan för att kunna nå hela landet.

Folkhögskolorna har stor frihet att utforma sina kurser utifrån den profil som skolan har. Det gör att det är lättare för kursdeltagarna att utforma sin utbildning efter de behov, intressen och förkunskaper som varje elev har, genom både korta och långa utbildningar. Vi vill underlätta ytterligare för folkhögskolorna att vara en del av människors livslånga lärande.

Högre utbildning och forskning

I Sverige behöver vi stärka inte bara utbildningen utan också bildningen. Med bildning och konkurrenskraft som ledord kan vi forma en politik som för Sverige framåt, som skapar ett tryggare och mer sammanhållet samhälle samtidigt som vi stärker våra ekonomiska förutsättningar i den globala konkurrensen. Tillgång till högre utbildning av god kvalitet i hela landet ökar människors möjligheter till jobb och trygghet, samtidigt som det gynnar både den enskildes möjligheter och det gemensamma. En samverkan och en nära koppling mellan den högre utbildningen och omgivande samhälle är därför av största vikt. Centerpartiet vill verka för att lärosätena ska bli mer autonoma, finnas i hela landet och ges ytterligare möjligheter att utforma sin verksamhet efter regionala förutsättningar. Vi behöver därför mer fristående lärosäten, likt stiftelser. Vi ser det som angeläget att stärka den akademiska friheten. Utan oberoende forskning och utbildning har vi svårare att identifiera, förstå och lösa samhällsproblem. Den akademiska friheten måste stärkas såväl institutionellt som finansiellt. Lärosätena måste få större makt att bestämma hur resurserna mellan forskning och undervisning ska fördelas. Lärosätena måste också få större autonomi att utse sina egna styrelser och kraven för medfinansiering måste minska.

Utvecklingen går fort och arbetsmarknadens behov av kompetent arbetskraft är stort. Centerpartiet anser att studenter som vill jobba under studierna måste ges friheten att bestämma det själva. I dag spelar familjebakgrunden alltför stor roll för om någon väljer att plugga vidare. Vi vill se stärkt information och vägledning för att bredda rekryteringen till högskolan. Vi måste också ta vara på den nya tekniken. Den nya tekniken och

digitaliseringen möjliggör fler distansutbildningar som i kombination med kommunala lärcentra gör högre utbildning tillgänglig för fler. Centerpartiet vill stärka studenthälsan i hela landet.

Svensk forskning behöver stärkas för att stå sig i den internationella konkurrensen. Vi vill att Sverige ska ha världens bästa forskare – och då måste vi göra det attraktivt att forska här. Vi vill att det ska vara både prestigefullt, karriärdrivande och lönsamt för forskare att kunna forska, både på universitet och ute i olika branscher. Sverige behöver bli mer attraktivt för investeringar i forskning och innovation. Vi behöver skapa attraktiva forsknings- och innovationsmiljöer, och bättre villkor för företag att bedriva forskning i Sverige. Samverkan mellan lärosäten och med näringsliv är viktig för vår konkurrenskraft och behöver därför stärkas. Forskningen och den högre utbildningens resurser behöver även säkras på längre sikt. Därför anser vi att produktivitetsavdraget behöver ses över.

Sektorsbidrag till skolan och förskolan

De riktade statsbidragen till skolans verksamhet skapar så mycket administration för skolsektorn att de ofta inte ens söks av kommunerna. Därför väljer Centerpartiet att i stället ge ett brett bidrag till skolan och förskolan som tillför de resurser som behövs för att upprätthålla och utveckla skolans verksamhet i hela landet. Samtidigt slås befintliga statsbidrag till skolan ihop med sektorsbidraget för att skapa en förutsägbar och likvärdig finansiering.

Sektorsbidraget tillför ett nytt fokus på landsbygden i statens satsningar på skolan och förskolan. Det viktas utifrån både socioekonomiska faktorer, andel behöriga lärare samt kommunernas gleshet. På så sätt ger vi både mer pengar till skolor med större behov och mer till landsbygdskommuner där utslagningen visat sig vara som störst. Hela sektorsbidraget fördelas automatiskt enligt denna viktning till kommuner och andra huvudmän för grundskolan utan begränsande villkor eller krånglig administration, men följs såklart upp för att säkerställa att det används till skolans verksamhet.

Anslagsförslag för 2026 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Statens skolverk	1 406 011	–87 700
1:2 Statens skolinspektion	676 633	2 000
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	894 052	16 300
1:4 Sameskolstyrelsen	68 698	–300
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	5 493 885	–3 628 000
1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	293 837	±0
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola	5 760 000	–4 386 000
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	206 720	±0
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	130 582	±0
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	1 109 526	±0
1:11 Skolforskningsinstitutet	47 910	2 800
1:12 Praktisknära skolforskning	36 043	±0

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:13 Bidrag till lärarlöner	4 875 000	±0
1:14 Särskilda insatser inom skolområdet	173 418	±0
1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling	9 364 600	-9 365 000
1:16 Bidrag till vissa studier	17 525	±0
1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning	3 712 422	200 000
1:18 Myndigheten för yrkeshögskolan	202 724	-800
1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	4 420 166	49 300
2:1 Universitetskanslersämbetet	166 446	-1 000
2:2 Universitets- och högskolerådet	320 330	-89 200
2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 207 888	-10 100
2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 619 766	-11 700
2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 572 678	-11 700
2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 748 425	-12 200
2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 543 214	-11 600
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 941 779	-8 700
2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 091 947	-9 600
2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 978 453	-8 900
2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 694 535	-7 800
2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 349 615	-6 100
2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 895 241	-8 600
2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 199 667	-5 300
2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	859 998	-3 900
2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 973 459	-8 700
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 435 827	-6 500
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 207 400	-9 300
2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	832 619	-3 800
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	530 237	-2 200
2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	824 443	-3 800
2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	311 502	-1 400
2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 283 484	-5 900

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	429 188	–1 900
2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	966 377	–4 400
2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	356 479	–1 600
2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	672 410	–3 100
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	311 638	–1 400
2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 148 114	–5 300
2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	330 179	–1 500
2:31 Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	746 278	–3 400
2:32 Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	309 021	–1 400
2:33 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	317 252	–1 400
2:34 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	119 201	–500
2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	235 787	–1 100
2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	63 704	–300
2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	131 447	–600
2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	40 885	–200
2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	611 787	–2 800
2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå	119 515	–500
2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	513 590	–2 400
2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå	120 821	–500
2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	564 285	–2 600
2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	128 297	–600
2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	497 394	–2 300
2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	115 343	–500
2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	484 014	–2 200
2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	108 153	–500
2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	386 068	–1 800

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	74 265	–300
2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	456 387	–2 100
2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	104 446	–500
2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	196 524	–900
2:54 Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå	25 943	–100
2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	76 756	–400
2:56 Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	15 839	–100
2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	156 768	–700
2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå	26 092	–100
2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	509 279	–2 300
2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	140 575	–600
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	47 704	–400
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	56 667	–200
2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	4 415 760	–13 500
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	991 719	97 000
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	983 700	–3 200
2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	3 039 108	–13 800
2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet	50 980	±0
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	8 072 296	±0
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	420 061	±0
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	212 500	–1 000
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	1 477 356	±0
3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	55 379	–300
3:6 Institutet för rymdfysik	65 811	–300
3:7 Kungl. biblioteket	509 048	–1 100
3:8 Polarforskningssekreteriatet	75 359	–400
3:9 Sunet	49 183	±0
3:10 Överklagandenämnden för etikprövning	5 809	±0
3:11 Etikprövningsmyndigheten	58 495	–300
3:12 Nämnden för prövning av oredlighet i forskning	16 091	–100
3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål	89 495	±0
3:14 Gentekniknämnden	5 145	±0
4:1 Internationella program	81 589	±0
4:2 Avgift till Unesco och ICCROM	32 186	±0
4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	11 906	–100
4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	24 543	±0

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
99:1 Sektorsbidrag skolan inklusive behörighetsreform	±0	19 680 000
Summa	106 936 696	2 244 000

Centerpartiet föreslår att ett antal riktade statsbidrag ska avvecklas för att istället slås samman till ett större sektorsbidrag till skolan. Dessa avvisningar påverkar särskilt anslag 1:5 med 3 679 miljoner 2026, 2 914 miljoner 2027 och 3 414 miljoner 2028, 1:7 med 3 386 miljoner 2026, 2 186 miljoner 2027 och 3 186 miljoner 2028 och 1:15 med 9 365 miljoner 2026, 7 583 miljoner 2027 och 6 623 miljoner 2028. Som en följd av det tillför Centerpartiet ett nytt anslag ”Sektorsbidrag till skolan inklusive behörighetsreform”. Inom ramen för detta anslag tillför Centerpartiet dels 2 miljarder per år i tillskott till sektorsbidraget samt medel för skolor att utöka antalet elevhälsosamtal i grundskolan. Centerpartiet satsar på nationell statistik om elever med NPF, vilket ökar anslagen under 1:1 med 2 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiet vill få fler elever på yrkesgymnasiet genom yrkesprov, vilket ökar anslagen under 1:1 med 5 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiet vill avskaffa nationella prov i lågstadiet vilket minskar anslagen under 1:1 med 7 miljoner 2026 och 2 miljoner 2027. Centerpartiet vill att det genomförs en effektivisering av Skolverket och minskar därför anslagen under 1:1 med 80 miljoner 2026, 60 miljoner 2027 och 40 miljoner 2028. Centerpartiet satsar på en visuellblåsarfunktion på Skolinspektionen, vilket ökar anslagen under 1:2 med 5 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiet satsar på att införa ett kompetenslyft om NPF bland rektorer och lärare, vilket ökar anslagen under 1:3 med 20 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiet vill ge ett stimulansbidrag för judiska studier, vilket ökar anslagen under 1:5 med 1 miljon årligen 2026–2028. Centerpartiet vill även satsa på branschskolor, vilket ökar anslagen under 1:5 med 50 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiet avvisar regeringens höjning av maxtaxan, vilket minskar anslagen under 1:7 med 1 miljard 2026 och 2,5 miljarder årligen 2027–2028.

Centerpartiet satsar på evidensbaserade insatser i skolan, vilket ökar anslagen under 1:11 med 3 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiet satsar på utbildning i jobbsvenska, vilket ökar anslagen under 1:17 med 150 miljoner 2026 och 200 miljoner årligen 2027–2028. Centerpartiets förstärkning av de nationella yrkesprogrammen ökar anslagen under 1:17 med 50 miljoner årligen 2026–2028. Centerpartiets förstärkning av yrkeshögskolan ökar anslagen under 1:19 med 49 miljoner årligen 2026–2028.

Centerpartiet avvisar regeringens förslag om medborgarskapsprov i svenska och samhällskunskap, vilket minskar anslagen under 2:2 med 88 miljoner 2026, 95 miljoner 2027 och 137 miljoner 2028. Centerpartiet satsar på stärkt lärarutbildning och fler lärarbehöriga från andra yrken, vilket ökar anslagen under 2:64 med 50 miljoner 2026 och 100 miljoner årligen 2027–2028. Centerpartiet avvisar regeringens satsning på masterutbildning i offentlig förvaltning bl.a. med EU-inriktning, vilket minskar anslagen under 2:64 med 30 miljoner 2026 och 60 miljoner årligen 2027–2028.

Centerpartiet avvisar också regeringens satsning på utvecklad utbildning i ledarskap och konflikt- och krishantering, vilket minskar anslagen med 3 miljoner 2026. Centerpartiet satsar på fler utbildningsplatser för läkare och sjuksköterskor, vilket ökar anslagen under 2:64 med 80 miljoner 2026 och 130 miljoner 130 miljoner årligen 2027–2028.

Till följd av ett större produktivitetsavdrag sänker Centerpartiet den pris- och löneomräkning som görs avseende myndigheternas förvaltningsanslag och investeringsanslag med 25 procent vilket får effekt på samtliga myndigheter.

Niels Paarup-Petersen (C)

Anders Ådahl (C)

Anna Lasses (C)

Anne-Li Sjölund (C)